

Robert Jadach, Karolina Muszyńska

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
e-mail: robertjadach933@gmail.com

**ROLA PARTNERSTWA DLA DOLINY BARYCZY
W ZRÓWNOWAŻONYM
ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW**

**THE ROLE OF PARTNERSHIP
FOR THE BARYCZ VALLEY IN THE SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF ENTERPRISES**

DOI: 10.15611/pn.2018.516.04

JEL Classification: M14, R11

Streszczenie: Celem niniejszego artykułu była próba identyfikacji ekonomiczno-społecznych efektów działalności Partnerstwa dla Doliny Baryczy w zrównoważonym rozwoju regionu geograficznego Doliny Baryczy. Zaprezentowano zarys działalności Lokalnych Grup Działania w Polsce oraz ich roli w trwałym i zrównoważonym rozwoju obszarów wiejskich. Z inicjatywy Partnerstwa dla Doliny Baryczy powstał regionalny system promocji Dolina Baryczy Poleca. Celem tego systemu jest promocja turystyczna regionu, edukacja ekologiczna lokalnej społeczności oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług przyjaznych środowisku naturalnemu. Przedsiębiorcy w ramach uczestnictwa mogą skorzystać ze wspólnych działań marketingowych oraz dofinansowania na rozwój swojej oferty. W pracy przedstawiono wyniki badań wśród właścicieli przedsiębiorstw objętych Regionalnym Systemem Promocji Dolina Baryczy Poleca.

Słowa kluczowe: rozwój zrównoważony, rozwój lokalny, Lokalne Grupy Działania.

Summary: The purpose of this article is an attempt to identify the economic and social effects of the Partnership for the Barycz Valley in the sustainable development of the geographical region of the Barycz Valley. On the initiative of the Partnership for the Barycz Valley, a regional system of promotion “Dolina Baryczy Poleca” was created. The aim of this system is to promote the region’s tourism, ecological education of the local community and support the sale of products and services friendly to the environment. Entrepreneurs who participate in the program may benefit from joint marketing activities and co-financing in the development of their offer. The paper presents the results of surveys among business owners covered by the Regional Promotion System “Dolina Baryczy Poleca”.

Keywords: sustainable development, local development, Local Action Groups.

1. Wstęp

Zrównoważony rozwój to rozwój społeczno-gospodarczy obejmujący integrację działań gospodarczych, społecznych i politycznych, z poszanowaniem dobrej kondycji środowiska naturalnego, w celu zaspokojenia potrzeb obecnego pokolenia bez umniejszania szans zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń [Janikowski 2010]. Trwale zrównoważony rozwój oparty jest na idei współzależności między rozwojem gospodarczym, który respektuje uwarunkowania środowiska i potrzeby ludzkie. Obecnie to fundamentalna kategoria cywilizacyjna, dlatego też konieczne jest prowadzenie badań obejmujących nie tylko kwestie związane ze strategią wdrażania, lecz także realizacji i oceny skuteczności. W tym celu niezbędna jest współpraca interdyscyplinarna poprzez zaangażowanie wielu dziedzin nauki [Janikowski 2010]. Ważnym aspektem zrównoważonego rozwoju jest ochrona środowiska, obejmująca zachowanie dotychczasowego potencjału naszej planety, bioróżnorodności oraz respektowanie ograniczeń zasobów naturalnych. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i wyeksploatowaniu środowiska oraz zrównoważona konsumpcja i produkcja są podstawą do rozwoju gospodarczego minimalizującego negatywny wpływ na środowisko [Janikowski 2010].

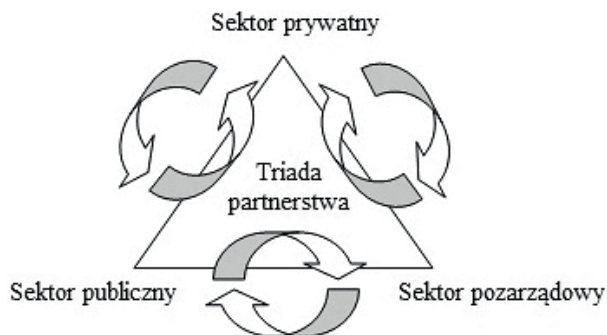
Celem niniejszego opracowania jest próba określenia ekonomiczno-społecznych efektów działalności Partnerstwa dla Doliny Baryczy, które decyzją Zarządu Województwa dolnośląskiego zostało wybrane jako Lokalna Grupa Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach działania Leader. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań wśród przedsiębiorstw objętych regionalnym systemem promocji i oznakowania „Dolina Baryczy Poleca”, powstałym z inicjatywy Partnerstwa dla Doliny Baryczy.

2. Partnerstwo międzysektorowe w zrównoważonym rozwoju

Współpraca między sektorami ma kluczowe znaczenie w zrównoważonym rozwoju. Wdrażanie idei zrównoważonego rozwoju obejmujące aspekty środowiskowe, społeczne i gospodarcze wymaga współpracy pomiędzy trzema sektorami: prywatnym, publicznym i pozarządowym (rys. 1).

Stworzenie symbiozy między działalnością człowieka a zagrożeniem środowiska biotycznego i abiotycznego wymaga współdziałania trzech sektorów przedstawionych na rys. 1. Spójna polityka i ład administracyjny na szczeblu lokalnym, krajowym i światowym sprzyja zrównoważonemu rozwojowi [Janikowski 2010]. Bez stworzenia efektywnych form współdziałania i przestrzegania zasad nie jest możliwe opracowanie skutecznej strategii rozwoju. Wymiana wiedzy, poszanowanie jednostki oraz środowiska naturalnego są dziś jednymi z głównych celów odpowiedzialnego rozwoju gospodarczego.

Do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju niezbędne jest zaangażowanie obywateli i przedsiębiorstw. Trwały i zrównoważony wzrost gospodarczy w per-

Rys. 1. Partnerstwo międzysektorowe jako podstawa zrównoważonego rozwoju

Źródło: [Janikowski 2010].

spektywie powinien prowadzić do spójności społecznej, zwłaszcza w kontekście zmniejszenia rozwarstwienia społecznego, wyrównania szans kobiet na rynku pracy oraz przeciwdziałania dyskryminacji. Zwiększenie udziału obywateli w procesach decyzyjnych poprzez edukację ekologiczną i propagowanie dobrych praktyk społecznych jest konieczne. Obywatele swoją postawą i podejmowanymi decyzjami decydują o stanie środowiska naturalnego [Zadroźniak 2015, s. 24]. Idea zrównoważonego rozwoju powinna być realizowana na wszystkich poziomach gospodarki państwa, również przez przedsiębiorstwa. Jednym z głównych celów przedsiębiorstwa jest osiągnięcie zysków i funkcjonowanie przedsiębiorstwa w przyszłości. Zapewnienie długookresowego dobrobytu powinno się odbywać z poszanowaniem wszystkich interesariuszy oraz ponoszeniem odpowiedzialności za negatywne działania. Interesariuszem może być każda osoba, grupa osób lub organizacja pozarządowa, która może zwracać na siebie uwagę organizacji, wysuwać żądania lub też być pod wpływem działalności przedsiębiorstwa [Paradowska 2016, s. 231]. Aktywność obywateli i przedsiębiorstw w procesach wdrażania decyzji i konsultacje społeczne to najlepszy sposób na uzyskanie poparcia politycznego dla przyjętej strategii [Janikowski 2010; Zadroźniak 2015, s. 22].

2.1. Lokalna Grupa Działania Partnerstwo dla Doliny Baryczy

Powstanie lokalnych grup działania (LGD) jest odpowiedzią na realizację podejścia programu Leader. Program ten jest ściśle powiązany ze Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty dla Obszarów Wiejskich oraz dużym przedsięwzięciem rozwoju obszarów rolniczych, którym jest Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej (WPR) [Kryk 2011]. Zadaniem WPR jest rozwój zrównoważony obszarów wiejskich z uwzględnieniem wielofunkcyjności rolnictwa w tworzeniu bogactwa, różnorodności krajo-brazowej i kulturowej oraz wytworzeniu produktów spożywczych. Leader to innowacyjny projekt mający na celu mobilizację i realizację długotrwałego rozwoju

obszarów wiejskich [Kryk 2011]. W pierwszym okresie funkcjonowania programu Leader celem było utworzenie 149 lokalnych strategii rozwoju realizowanych przez LGD.

Jednym z kryteriów powstania LGD jest partnerstwo międzysektorowe, złożone z przedstawicieli sektora publicznego, społecznego oraz gospodarczego. Członkiem grupy mogą być osoby fizyczne, prawne, jak i jednostki samorządu terytorialnego. LGD powinna przybierać formę stowarzyszenia, mieć osobowość prawną. Ich funkcjonowanie może obejmować gminy wiejskie, miejsko-wiejskie z wyłączeniem miast powyżej 20 tys. mieszkańców oraz gminy miejskie, lecz nie większe niż o liczbie 5 tys. mieszkańców [Kryk 2011]. Realizacja lokalnej strategii rozwoju przez LGD powinna się przyczyniać do poprawy jakości życia społeczności wiejskiej, wspierania przedsiębiorczości lokalnej oraz kreowania środowiskowych postaw wśród mieszkańców terenu, na którym funkcjonuje. Nadzór nad 338 lokalnymi grupami działającymi w Polsce sprawują marszałkowie poszczególnych województw, a udział sektora społecznego i gospodarczego w trójsektorowym partnerstwie wynosi najmniej 50% składu [Turek 2013, s. 407]. Realizacja założeń programu Leader pozwoliła na mobilizację lokalnej społeczności wiejskiej, która gotowa jest pracować dla wspólnego dobra, efektywnie pozyskiwać różnorodne środki na cele określone w strategii oraz nawiązywać współpracę z innym podmiotami gospodarczymi na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym [Socińska 2015, s. 227].

Lokalna Grupa Działania Partnerstwo dla Doliny Baryczy ma osobowość prawną i charakter partnerstwa trójsektorowego zrzeszającego przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego i publicznego. Stowarzyszenie to jest samorządnym, trwałym i dobrowolnym zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych oraz jednostek samorządu terytorialnego. Jego celem jest dbanie o zrównoważony rozwój obejmujący aspekty środowiskowe i społeczne obszarów wiejskich i rybackich Doliny Baryczy [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2013]. Dolina Baryczy położona jest w granicach administracyjnych dwóch województw: dolnośląskiego i wielkopolskiego. To cenny przyrodniczo zakątek rozciągający się od Przygodzic na wschodzie po Żmigród na zachodzie. Przez dolinę przepływa rzeka Barycz – prawy dopływ Odry. Znaczna część Doliny Baryczy znajduje się w granicach największego w Polsce Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy, który obejmuje obszary cenne ze względu na walory przyrodnicze, historyczne, kulturowe i krajobrazowe. Powierzchnia parku wynosi 87 040 ha, a 44% jego powierzchni przypada na zbiorowiska leśne. Stowarzyszenie Partnerstwo dla Doliny Baryczy działa na terenie pięciu gmin województwa dolnośląskiego, takich jak: Milicz, Żmigród, Twardogóra, Cieszków, Krośnice oraz trzech gmin położonych w województwie wielkopolskim: Odolanów, Sośnie i Przygodzice [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2013].

Celem stowarzyszenia jest zrównoważony rozwój regionu geograficznego Doliny Baryczy poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów objętych siecią Natura 2000 [Partnerstwo

dla Doliny Baryczy 2016]. Ważnymi celami działalności Partnerstwa dla Doliny Baryczy są:

- opracowanie programów rozwojowych obszarów wiejskich i rybackich,
- pobudzenie aktywności lokalnej społeczności do wspólnego działania oraz prowadzenie doradztwa w przygotowaniu projektów wynikających z realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR),
- przygotowanie projektów, które zostaną objęte dofinansowaniem ze środków LSR,
- budowanie pozytywnego wizerunku regionu w kraju i za granicą,
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości,
- ochrona wartości historycznych, przyrodniczych i krajobrazowych Doliny Baryczy,
- edukacja ekologiczna, działalność szkoleniowo-doradcza służąca mieszkańcom regionu.

Władzę i organizację Partnerstwa dla Doliny Baryczy obejmują: walne zgromadzenie członków, zarząd, rada programowa oraz komisja rewizyjna [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2016]. Poprzez udzielnie wsparcia merytorycznego, informacyjnego i finansowego dla osób fizycznych i prawnych odgrywa ono bardzo ważną rolę w rozwoju gospodarczym analizowanego regionu.

2.2. Regionalny System Promocji Dolina Baryczy Poleca

System promocji Dolina Baryczy Poleca powstał w 2008 r. z inicjatywy Partnerstwa dla Doliny Baryczy. Jego głównym celem jest oznakowanie wyjątkowych produktów i usług wysokiej jakości wytwarzanych z zachowaniem zrównoważonego rozwoju w oparciu o potencjał lokalnej tradycji, dziedzictwa kulturowego i kulinarnego oraz walorów przyrodniczych Doliny Baryczy. System ten wspiera promocję oferty turystycznej regionu, sprzedaż lokalnych produktów i usług oraz kształtuje gospodarce postawy ochrony przyrody. Starannie dobrani przedstawiciele Kapituły (organ nadzorujący) sprawują pieczę nad gwarancją wysokiej jakości produktów i usług, dokonując merytorycznej oceny kandydatów ubiegających się o członkostwo, którzy muszą spełnić ściśle określone kryteria, aby godnie reprezentować i szerzyć pozytywny wizerunek regionu. Działania podjęte w ramach aktywności Partnerstwa dla Doliny Baryczy przyczyniają się do budowania pozytywnego wizerunku regionu i wzrostu jego rozpoznawalności w kraju i za granicą. Renoma znaku jest możliwa dzięki daleko idącej współpracy lokalnych producentów i usługodawców, którzy poprzez wspólne działania pracują na jego sukces.

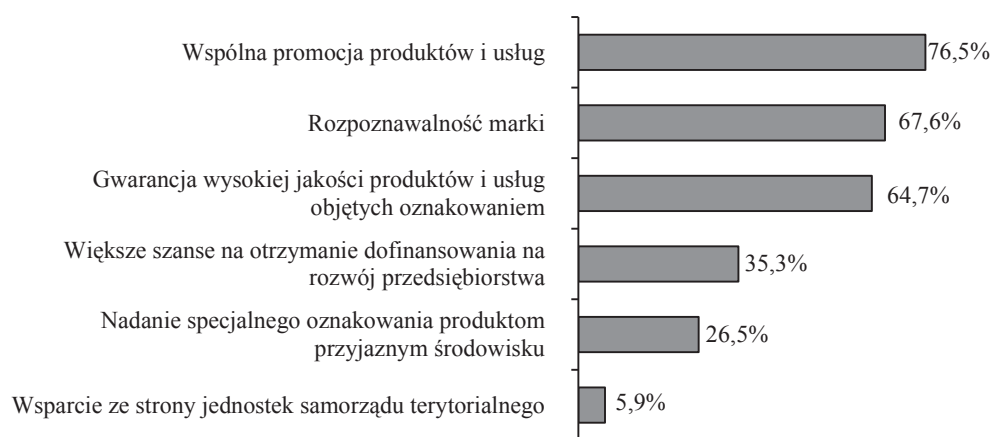
3. Materiały i metody

Na potrzeby weryfikacji ekonomiczno-społecznych efektów działalności Partnerstwa dla Doliny Baryczy zostało przeprowadzone badanie wśród przedsiębiorstw wyróżnionych znakiem Dolina Baryczy Poleca. Narzędziem badawczym był spe-

cialnie przygotowany kwestionariusz ankiety [Gruszczyński 2003], złożony z 20 pytań zamkniętych. Zastosowaną metodą badawczą był wywiad zogniskowany, przeprowadzony drogą telefoniczną [Mayntz 1985; Armstrong, Kotler 2015]. Przyjętym kryterium doboru respondentów był okres uczestnictwa w systemie przez minimum jeden rok. Zgodę na udział w badaniu wyraziło 34 właściciele przedsiębiorstw spośród 43 objętych oznakowaniem w 2017 roku. Dane źródłowe zostały zebrane w IV kwartale 2017 roku. Na podstawie wyników badań została podjęta próba określenia roli Lokalnych Grup Działania w zrównoważonym rozwoju przedsiębiorstw działających na terenie Doliny Baryczy.

4. Wyniki i dyskusja

Wśród przedsiębiorstw objętych badaniem większość to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 1 do 9 pracowników, 70,6% właścicieli analizowanych przedsiębiorstw pochodzi z rejonu Doliny Baryczy. W wyniku badań udało się ustalić, że spośród firm, które wyraziły zgodę na udział w badaniu, 55,9% to firmy rodzinne. Jedno z pierwszych pytań, na które odpowiedzieli respondenci, dotyczyło korzyści z przystąpienia do Regionalnego Systemu Promocji Dolina Baryczy Poleca. Najistotniejszymi korzyściami z posiadania znaku przedstawionymi na rys. 2 są: wspólna promocja produktów i usług (76,5%), rozpoznawalność marki (67,6%) oraz gwarancja wysokiej jakości produktów i usług objętych oznakowaniem (64,7%). Do najmniej istotnych należały: większe szanse otrzymania dofinansowania na rozwój przedsiębiorstwa (35,3%), nadanie specjalnego oznakowania produktom i usługom przyjaznym środowisku (26,5%) oraz wsparcie ze strony jednostek samorządu terytorialnego (5,9%).

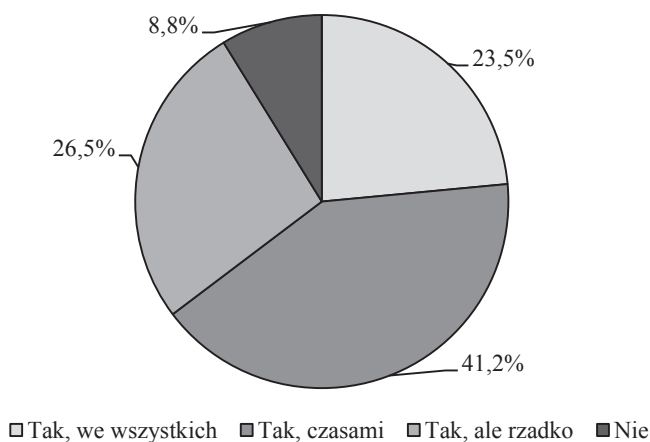

Rys. 2. Odpowiedź na pytanie: Jakie w Pana(i) ocenie są najistotniejsze korzyści z posiadania regionalnego znaku Dolina Baryczy Poleca dla przedsiębiorstwa? (maksymalnie 3 odpowiedzi)

Źródło: opracowanie własne.

Można wnioskować, że najważniejszą z zalet płynących z posiadania znaku Dolina Baryczy Poleca jest minimalizacja kosztów poprzez wspólną promocję produktów i usług. Przedsiębiorstwa dzięki temu mogą dotrzeć do większej liczby potencjalnych klientów przy relatywnie niskim nakładzie finansowym. Kolejnym bardzo ważnym aspektem jest współpraca, zawiązywanie więzi społecznych oraz korzystanie ze wspólnych form działań marketingowych (portali internetowych, broszur, obecności na cyklicznych targach). Dzięki temu grono mikroprzedsiębiorstw dzięki LGD jest odciążonych od nakładów poniesionych na działania promocyjne. Warto zaznaczyć, że przedsiębiorstwa zauważają i doceniają markę, jaką jest Dolina Baryczy Poleca. Ponadto starannie opracowane standardy jakościowe nakładane na wszystkich członków objętych systemem oraz współpraca między podmiotami tworzą wyjątkowo atrakcyjną ofertę turystyczną mającą znaczny wpływ na rozpoznawalność marki.

Przedsiębiorstwa objęte oznakowaniem chętnie korzystają również z możliwości uczestnictwa w targach/wydarzeniach organizowanych w ramach Kalendarza Produktów Dolina Baryczy Poleca. Są to cykliczne wydarzenia organizowane przez LGD Partnerstwo dla Doliny Baryczy, na których przedsiębiorcy objęci systemem oznakowania Dolina Baryczy Poleca mogą bezpłatnie oferować swoje produkty i usługi.

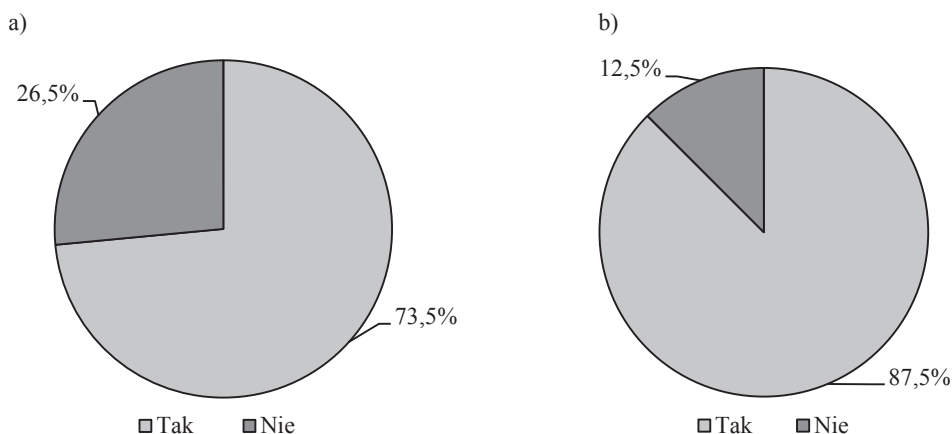
Rys. 3. Odpowiedź na pytanie: Czy Pana(i) przedsiębiorstwo aktywnie uczestniczy w targach/wydarzeniach zaplanowanych w ramach Kalendarza Produktów Dolina Baryczy Poleca?

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z rys. 3, 23,5% przedsiębiorstw poddanych badaniu uczestniczy we wszystkich targach i wydarzeniach, 41,2% uczestniczy czasami, 26,5% uczestniczy rzadko, natomiast 8,8% przedsiębiorstw w nich nie uczestniczy. Targi i wydarzenia organizowane w ramach funkcjonowania Partnerstwa dla Doliny Baryczy to duża

szansa dla firm, możliwość wspólnej promocji produktów przyjaznych środowisku podczas imprez masowych.

W 2009 r. Partnerstwo dla Doliny Baryczy zostało wybrane uchwałą Zarządu Województwa dolnośląskiego jako LGD do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach działania Leader, POWR 2007-2013, na którą przekazano środki w wysokości prawie 14,4 mln zł [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2013]. W 2010 r. w ramach konkursu przeprowadzonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Partnerstwo dla Doliny Baryczy zostało wybrane jako LGD do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich, na którą przekazano środki w ramach Programu Operacyjnego RYBY 2007-2013 w wysokości ponad 48,5 mln zł [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2013]. Dzięki pozyskaniu środków z Unii Europejskiej możliwe były działania wspierające zrównoważony rozwój regionu geograficznego Doliny Baryczy. Warto dodać, że duża część środków została przekazana na doradztwo w zakresie założenia działalności gospodarczej, pozyskiwania środków na dofinansowanie na rozwój przedsiębiorstw oraz edukację ekologiczną lokalnej społeczności. Jak wskazano na rys. 4a, 73,5% przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu, otrzymało dofinansowanie w ramach jednej z następujących strategii: Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy – PROW 2007-2013 lub Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich Doliny Baryczy – PO RYBY 2007-2013, z czego 87,5% potwierdza, że posiadanie znaku Dolina Baryczy Poleca zwiększyło szansę uzyskania tego dofinansowania (rys. 4b).

Rys. 4a. Odpowiedź na pytanie: Czy Pana(i) przedsiębiorstwo otrzymało dofinansowanie w ramach jednej z następujących strategii: Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy – PROW 2007-2013 lub Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich Doliny Baryczy – PO RYBY 2007-2013?

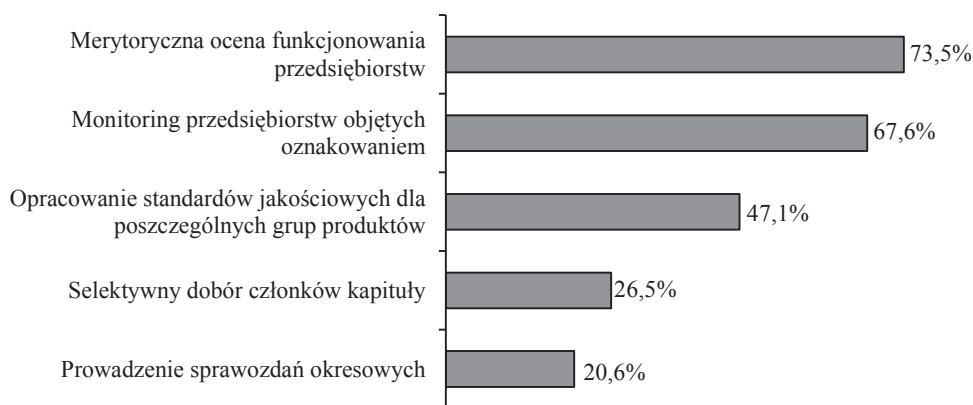
Rys. 4b. Odpowiedź na pytanie: Czy posiadanie znaku Dolina Baryczy Poleca zwiększyło szansę uzyskania tego dofinansowania?

Źródło: opracowanie własne.

Jak przedstawiono na rys. 4b, większość przedsiębiorstw poddanych badaniu, które otrzymały dofinansowanie w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy – PROW 2007-2013 lub Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich Doliny Baryczy – PO RYBY 2007-2013 stwierdziło, że posiadanie znaku zwiększyło szansę otrzymania tego dofinansowania. Może to świadczyć o skuteczności systemu oznakowania Dolina Baryczy Poleca, w ramach którego przedsiębiorcy mogą skorzystać z darmowych porad w zakresie pozyskania środków unijnych oraz uzyskać wskazówki dotyczące sposobu utrzymania wysokiej jakości produktów wyprodukowanych w duchu zrównoważonego rozwoju.

Przedstawiciele Kapituły znaku Dolina Baryczy Poleca to starannie dobrani członkowie spośród władz lokalnych, producentów i usługodawców oraz instytucji istotnych lokalnie wspierających zrównoważony rozwój, którzy od lat prowadzą działania na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2016]. Zadaniem Kapituły jest ocena merytoryczna przedsiębiorstw ubiegających się o przyznanie znaku oraz kontrola obecnych członków w miejscu produkcji lub świadczenia usługi. Przez cały rok trwania licencji przedsiębiorstwa mogą skorzystać z doradztwa w zakresie utrzymania jednolitych, wysokich standardów w trosce o dobro wspólnej marki.

Jak przedstawiono na rys. 5, respondenci zostali poproszeni o wskazanie działań Kapituły, które w ich opinii gwarantują wysoką jakość produktów i usług objętych znakiem Dolina Baryczy Poleca. 73,5% badanych wskazało, że jest to merytoryczna ocena funkcjonowania przedsiębiorstw, 67,6% odpowiedziało, że jest to monitoring przedsiębiorstw objętych oznakowaniem, a 47,1% ankietowanych twierdzi, że jest to opracowanie standardów jakościowych dla poszczególnych grup produktów. Za najmniej istotne działania respondenci uznają: selektywny dobór członków Kapituły (26,5%) oraz prowadzenie sprawozdań okresowych (20,6%).

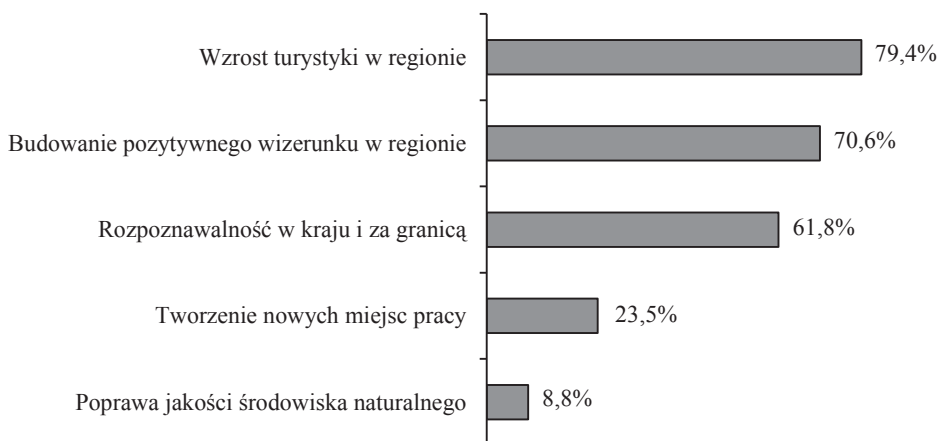

Rys. 5. Odpowiedź na pytanie: Jakie działania Kapituły (organu opiniującego) według Pana(i) gwarantują wysoką jakość produktów i usług objętych znakiem Dolina Baryczy Poleca? (maksymalnie 3 odpowiedzi)

Źródło: opracowanie własne.

Z przeprowadzonych badań można wnioskować, że przedsiębiorcy darzą członków organu opiniującego zaufaniem i szacunkiem, wierząc w słuszność ich decyzji. Jest to potwierdzenie rzetelności działań Partnerstwa dla Doliny Baryczy. Jak wynika z rys. 5, przedsiębiorcy doceniają również opracowanie standardów jakościowych dla poszczególnych grup produktów. Takie działania uwzględniają spersonalizowane potrzeby jakościowe poszczególnych członków.

Dolina Baryczy uznawana jest za prawdziwy raj dla miłośników przyrody i historii. Jednakże ten region długo był niedoceniany na turystycznej mapie Polski. W celu propagowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych powstał system promocji Dolina Baryczy Poleca [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2016]. Działalność tej LGD jest dobrym przykładem na wykorzystanie walorów przyrodniczych z zachowaniem zrównoważonego rozwoju. W celu określenia efektów działalności LGD zadano respondentom pytanie dotyczące roli Regionalnego Systemu Promocji Dolina Baryczy Poleca w rozwoju gospodarczym Doliny Baryczy. W opinii respondentów są to: wzrost turystyki w regionie (79,4%), budowanie pozytywnego wizerunku w regionie (70,6%), rozpoznawalność regionu w kraju i za granicą (61,8%), wzrost poziomu edukacji ekologicznej lokalnej społeczności (32,4%). Jako najmniej istotne wskazano: tworzenie nowych miejsc pracy (23,5%) oraz poprawę środowiska naturalnego (8,8%).

Rys. 6. Odpowiedź na pytanie: W jaki sposób Regionalny System Promocji Dolina Baryczy Poleca wpłynął na rozwój gospodarczy regionu? (maksymalnie 3 odpowiedzi)

Źródło: opracowanie własne.

System oznakowania stworzony przez Partnerstwo dla Doliny Baryczy przyczynia się do rozwoju gospodarczego Doliny Baryczy poprzez wzrost turystyki, kształtowanie pozytywnego wizerunku w regionie oraz jego rozpoznawalność zarówno w kraju, jak i za granicą. Jest to bardzo ważne, ponieważ znaczna część przedsiębiorstw

objętych systemem świadczy usługi hotelarskie, gastronomiczne, wypożyczania sprzętu sportowo-rekreacyjnego. Dzięki promocji regionu Doliny Baryczy firmy te mogą liczyć na to, że potencjalni klienci, przebywając w regionie, skorzystają z ich usług. Ponadto korzyści z rozwoju turystyki dla lokalnej gospodarki wynikają z rozwoju przedsiębiorczości. W regionie tym działa duża liczba gospodarstw agroturystycznych oraz osób oferujących usługi o charakterze lokalnego przewodnika [Partnerstwo dla Doliny Baryczy 2013]. Dodatkowym atutem jest duża bioróżnorodność Doliny Baryczy, co cenią współcześni konsumenci szukający bliskiego kontaktu z przyrodą [Mirońska 2010, s.123].

5. Zakończenie

Przeprowadzone badania pozwoliły na wstępną ocenę efektywności działalności LGD Partnerstwo dla Doliny Baryczy. W celu dokładnego określenia potrzebne są badania wśród mieszkańców regionu, które będą przeprowadzone w przyszłości. Na podstawie odpowiedzi respondentów można wnioskować dużą skuteczność Partnerstwa dla Doliny Baryczy w zrównoważonym rozwoju przedsiębiorstw. Dzięki stworzeniu unikatowego systemu oznakowania grono przedsiębiorstw miało większe szanse na otrzymanie dofinansowania na rozwój swojej działalności. Ponadto system ten jest potwierdzeniem wysokiej jakości lokalnych produktów i usług przyjaznych środowisku naturalnemu. Ważne jest, że respondenci darzą dużym zaufaniem członków organu opiniującego, odpowiedzialnego za koordynację i przyznanie znaku. Działania LGD Partnerstwo dla Doliny Baryczy wpisują się w oczekiwania dzisiejszych konsumentów, którzy są świadomi ludzkiego wpływu na środowisko naturalne oraz dostrzegają potrzebę chronienia zasobów ziemi. W Polsce od wielu lat zauważalny jest wzrost prestiżu bycia konsumentem ekologicznym, który poszukuje produktów ekologicznych sprzyjających środowisku naturalnemu.

Literatura

- Armstrong G., Kotler P., 2015, *Marketing. Wprowadzenie*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Gruszczyński L. A., 2003, *Kwestionariusze w socjologii: budowa narzędzi do badań surveyowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- Janikowski R., 2010, *Wymiary zrównoważonego rozwoju. Rozwój lokalny, gospodarka przestrzenna, zdrowie środowiskowe, innowacyjność*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Wrocław-Poznań.
- Kryk B., 2011, *Praktyczne aspekty programu Leader w województwie zachodniopomorskim*, PPH Zapol Dmochowski Sobczyk Spółka Jawna, Szczecin.
- Mayntz R., 1985, *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*, PWN, Warszawa.
- Mirońska D., 2010, *Zachowania nabywców na rynku – trendy i wpływ na działanie przedsiębiorstw*, Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Handlowej, nr 27, s. 114-132.

- Paradowska M., 2016, *Wyzwania dotyczące współpracy interesariuszy na rzecz zrównoważonego rozwoju transportu w polskich miastach*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 452, s. 229-239.
- Partnerstwo dla Doliny Baryczy, 2013, *Lokalna Strategia Rozwoju Obszaru Rybackiego Doliny Baryczy na lata 2010-2015*, <http://nasza-barycz.pl/lsror-2007-2013-1528> (30.12.2017).
- Partnerstwo dla Doliny Baryczy, 2016, *Regulamin Znaku „Dolina Baryczy Poleca”*, <http://www.dbpoleca.barycz.pl/upfiles/1.%20Regulamin%20Znaku%20DBP.pdf> (30.12.2017).
- Socińska J., 2015, *Rola i znaczenie Programu Leader w rozwoju obszarów wiejskich w latach 2007-2013 na przykładzie województwa opolskiego*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 380, s. 225-232.
- Turek M., 2013, *Rola lokalnych grup działania w zarządzaniu rozwojem lokalnym na przykładzie małopolskich LGD w perspektywie finansowej 2007-2013*, Zarządzanie Publiczne, nr 4(24), s. 403-417.
- Zadrożniak M., 2015, *Jakość życia w kontekście koncepcji zrównoważonego rozwoju*, Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Oeconomica, nr 2(313), s. 21-36.
- Zaremba-Warnke S., 2009, *Marketingowe czynniki popytu na żywność ekologiczną*, [w] Graczyk A., Mazurek-Łopacińska K. (red.), *Badania rozwoju rynków produktów rolnictwa ekologicznego i żywności ekologicznej w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 169-177.